A „Vasgyuró", akit irigyelnek az igazgatók

„Ady Endre bucsut int Szegednek

Két hete, ha mozi, vagy akár egy cirkuszigazgató vetődik az épülő híd környékén a szegedi Tiszapartra, bármennyire is tud magán az illető uralkodni, irigység költözik a szivébe. A kőkorlát mellett alig kapni szabad helyet. Csak éppen a tábla nincs kitéve: »telt part«.

Az emberek csodálattal nézik az Ady Endre és a MÁVAG dolgozóit. Jómagam is elcsodáltam azt a hatalmas teljesitményt, amit ezek a szorgalmas munkások s ez a hatalmas daru végzett. Önkéntelenül is gyermekkorom kedvenc mesealakjai, a Kőtörő, Fanyüvő és Vasgyuró jutottak eszembe. Az ő csodatetteiket azonban még gyermekésszel nem nagyon hittem, de a miniumpiros uj szegedi híd, itt a szemem előtt iveli át büszkén a Tiszát.

Kedden délután a szokottnál még sokkal több ember csodálta az »Ady Endre« munkáját. Bucsuztak a darutól. Délután négy óra öt perckor emelkedett fel utolsóra acélköteles nyaka a hidon dolgozó MÁVAG-osokhoz. Felemelte az utolsó rá váró vasalkatrészt a hidra.

Jankovics András, a daru kapitánya, aki 34 év óta járja már a vizeket, büszkén mondja el, hogy a hat hétre tervezett munkát nem egészen három hét alatt végezték el.

— Azért megy jól a munka, mert összeszoktunk — mondja a mindig mosolygós arcu kapitány. — Három éve csináljuk együtt ezt a munkát s valamennyien átérezzük az ujjáépités fontosságát és azt, hogy a ránk váró feladatokat pontosan és becsületesen kell elvégeznünk, mert igy szolgáljuk a demokráciát.

A daru a parton az utolsó simitásokat végzi. Kiemel néhány roncsot s kihuz néhány 9—10 méternyire az iszapba vert hatalmas cölöpöt. Az uj »Vasgyurónak« csak gyermekjáték ez a munka.

Han József gépész meg is jegyzi, hogy ez annyi a darunak, mint az elefántnak a bolhacsipés.

Most azonban nagy munkák várnak »Ady Endrére«. Lesik már a vontatót, amely felhuzza őket Pestre. A Lánchidnál már várják őket.

— Csütörtökön, vagy pénteken hajnalban elillanunk innen — mondja Gerőcs Gyula kormányos.

»Ady Endre«, a modern »Vasgyuró« bucsuzik Szegedtől. A pirosló híd alatt meghajtja daruját, mintha bucsuzóul bólintana. Haág Gyula, Baráth Mihály, Viedemann Mihály, Csilik Ede, Guszter Gyula és Bognár Sándor odaállnak majd a daru korlátjához és ők is bucsut intenek.

Munkájuk eredményét azonban itthagyják emlékül és a szegediek az uj hidon járva, sokszor visszagondolnak rájuk.

Két 48-as zászlót kap a szegedi muzeum

A Szovjetunió a közelmultban a magyar népnek ajándékozta a 48-as szabadságharc zászlóit. Szőke Mihály szegedi muzeumigazgató kérésére a budapesti honvédmuzeum és levéltár parancsnoksága ezek közül most két zászlót engedett át a szegedi muzeumban megrendezésre kerülő szabadságharcos kiállitásra. Az egyik zászlót Görgey hadtestében vitte előre a honvéd gyalogság az ütközetekben, a másikat pedig Bem hadtestében hordozta a hős lovasság. A két százéves zászlót a Honvédnapok ünnepségein szombaton délben 12 órakor mutatják be először Szegeden. A Szabadságharcos Szövetség és a honvédség rendezi az avató ünnepséget. Az avatóünnepség után szombaton és vasárnap egész nap nyitva áll a muzeum és dijtalanul megtekinthető az igen érdekesnek ígérkező szabadságharcos kiállitás. A kiállitás védnökéül Dienzlaussy Ferenc rendőrvezérőrnagyot, a Szabadságharcos Szövetség szegedi elnökét kérte fel a muzeum igazgatósága.

Gazdag kulturműsort rendeznek a szegedi Mezőgazdasági Kiállitáson

(x) A jövő szombaton kezdődő szegedi mezőgazdasági kiállitás és vásár idején gazdag kulturális programról is gondoskodott a város az ideérkező látogatók számára. A vásár rendezősége Seres József szabadművelődési felügyelővel beszélte meg a kulturműsort. Seres felügyelő kijelentette, rendkivül fontosnak tartja, hogy ilyen nagyjelentőségű megmozdulás alkalmával, amikor nemcsak Szeged lakossága, hanem a környező községek és a tanyavilág népe is összesereglik, akkor a kiállitás területén magasszinvonalu kulturális műsort biztositsanak.

— A Nemzeti Szinház művészeinek szereplésén kivül népi estet is akarunk rendezni — mondotta Seres felügyelő —, amelyen népi táncokkal, mesejátékokkal, balladákkal szerepelnének a Szegeden már eddig is népszerűvé vált csoportok. Enekhangversenyt is tervezünk a szegedi dalosszövetséggel karöltve. Bekapcsoljuk a műsorba a kitünő szegedi Kamara Bábszinházat is, ezenkivül valamelyik szegedi kulturcsoport rendez még műsoros estet.

A hegyközség felhivása

Szeged város hegyközségi tanácsa és a szegedi hegyközségek felhivnak minden hegyközségi tagot és termelőt, hogy a mezőgazdasági kiállitáson szőlőjével, gyümölcsével, borával, pálinkájával vagy egyéb mezőgazdasági és kertészeti terményével minél nagyobb számban vegyenek részt, elsősorban azok, akik a mezőgazdasági termelési versenyben résztvesznek.

Lé- és kocsiverseny a Mezőgazdasági Kiállitás alkalmával

A Mezőgazdasági Kiállitásnak és Vásárnak egyik nagyjelentőségű terve a lókiállitás. A szegedi termelési verseny keretében az állatkiállitáson helyi jellegü tenyészlókiállitás, biralat, dijazás lesz a szegedi lótenyésztő gazdák lovainak számára. A kiállitás alkalmat nyujt az ujgazdáknak, hogy a lótenyésztés terén is az eddig elért tenyésztői munkájuk eredményét bemutatva tanuságot tegyenek fejlődéseikről. Tervbe van véve 19-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel a régi lóversenytéren elegendő nevezés esetén lovas sikverseny 1200—1600 méteres távon és 15 km-es kocsi távhajtó verseny. 19-én délelőtt 10 órakor lovas és fogatfelvonulás lesz — az utaszlaktanyától a Kossuth-szoborhoz, majd onnét a Széchenyi-térre, ahol a lovak és fogatok be fesznek mutatva az érdeklődő közönségnek.

Tekintettel arra, hogy Szeged városában hosszu idő óta nem volt ilyen nagy tenyészlóbemutató, kérjük, hogy a résztvevő gazdák minél nagyobb számban jelentkezzenek mind a lovas, mind a fogatfelvonulásra és versenyzésre,

A versenyek dijazva lesznek. Jelentkezési határidő szeptember 12-ig. A Szegedi Mezőgazdasági Kiállitás és Vásár irodája: Szeged, Kárász-utca és Kölcsey-utca sarok. Telefon: 14-80.

x Gyorsiró- és gépiróiskolatanfolyamok kezdők és haladók részére dr. Rosenberger Grünwald Klára 2338/1944—45. sz. főig. eng. gyorsiró- és gépiróiskolájában, Dózsa György-utca 2., földszint. (Kulturpalotánál.)

x A KIOSz vezetősége ezuton is felkéri az iparos adóközösségek tagjait, hogy a szeptember hónapi és esetleg elmaradt adókat 10-én és 11-én 9—1 óráig a KIOSz adóközösségi irodában (ipartestület I. em. 4.) pontosan fizessék be.

Kedvező időben érkezett a koraőszi eső

Az utóbbi idők száraz napjai után mondhatjuk, hogy aranyat ért a keddi és szerdai tartós, áztató eső. Különösen az őszi munkálatok számára volt hasznos az esőzés, mert a föld már igen kiszáradt és a szántási munkálatok a kötött földeken akadályokba ütköztek. A kevésbbé kötött földeken eddig is szépen haladtak az őszi szántással, de most másutt is átpuhult a talaj és nagy lendülettel indulhatott meg a munka. Az eső felfrissitette a takarmánynövényeket, a tarlónövényeket is, amelyek már annyira kókadtak voltak, hogy szinte semmi erejük nem volt. A friss eső most ezekre is, igy a krumpli, répa fejlődésére előnyösen hatott. De használt a borszőlőnek is, jót tett a gyümölcsösöknek, mert a fák alatt már igen száraz volt a föld. A csapadék szempontjából eléggé kedvezőtlen nyár után most végre éppen alkalmas időben jött ez a koraőszi eső, de még további csapadékos időre van szükség.

Szinház ● Művészet

Csintalan asszonyok

Várady László uj vigoperájáról beszél

Szegeden igen nagy érdeklődést váltott ki dr. Tóth Aladárnak, a budapesti operaház igazgatójának az a megjelent nyilatkozata, amelyben közölte a nyilvánossággal, hogy az idei évadban bemutatja Várady Lászlónak, a szegedi opera karnagyának »Csintalan asszonyok« cimü vigoperáját. Várady operájára már a külföldi dalszinházak is felfigyeltek és eddig nyolc külországi operaház jelentette be, hogy a premieren képviselteti magát. A kitünő szerző most érkezett vissza szabadságáról Szegedre, megkértük ismertesse operáját a Délmagyarország olvasótáborával. Ezeket mondotta:

A »Csintalan asszonyok« népopera, a szónak abban az értelmében, hogy azoknak az uj, opera iránt érdeklődő tömegeknek készült, amelyek az érdeklődésen tul, egyelőre még idegenül és tájékozatlanul állnak szemben ezzel a műfajjal. Mindenütt a világon egyre nő a dolgozó kisemberek szinvonalas kulturára igényt tartó tömege. A művészetek, irodalom és zene magasrendü élvezetétől eddig távoltartott tömegek, egész társadalmi osztályok vivták ki maguknak a jogot, hogy a kultura áldásaiban részesülhessenek. Nem lehet közömbös, hogy milyen formában érintkeznek először ezek a tömegek a számukra merőben uj élményeket jelentő művészeti alkotásokkal.

Sokéves hazai és külföldi operakarmesteri tapasztalataimból szürődött le annak a megállapitása, hogy világszerte szükség lenne olyan vigoperára, melynek cselekménye mai hallgató számára is érdekes, zenéje pedig bárki részére első hallásra is vonzó és könnyen követhető. Persze a XX. század komponistáitól nem kivánhatjuk, hogy a kor zenei nyelvét megtagadja, igy érlelődött meg bennem azután az elhatározás, hogy ilyen célu vigopera megirásánál valamely régi szerző zenei témáit használjam fel. Egy véletlen folytán került a kezembe Grétry, a XVIII. században élt és méltatlanul feledésbe ment nagy belga-francia operaszerző egyik műve. A mű maga eredeti formájában már nem alkalmas arra, hogy a mai közönség elé vigyék, azonban a zenei témák, melódiák bősége és kifejező ereje alkalmasnak látszott a felhasználásra. Megtudtam, hogy Párisban fellelhetők Grétry összes művei, igy elhatároztam, hogy ezek zenei melódiaanyagát használom fel egy vigopera megirásához. Most már csak megfelelő operacselekmény kellett. Ugyancsak a véletlen juttatott ehhez is. A világsikert aratott Spaak-film »La Kermesse Héroique« (Csintalan asszonyok) témája volt az, ami első látásra megkapott. A szerző engedélye alapján kidolgoztam a film cselekményéből az opera szcenáriumát és igy utaztam Párisba, ahol végiglapozva Grétry műveit, a tervezett vigopera egy-egy jelenetének hangulatával egyező melódiát feljegyeztem, amig minden jelenet valamenynyi mozzanatának zenei motivumát megtaláltam. Ebből az anyagból elkészitettem azután a teljesen kész vigoperát anélkül, hogy az énekelt részek szövege készen lett volna. Az igy elkészült vigoperát 1939 nyarán bemutattam a brüsszeli Opera igazgatójának, aki megbizott az opera hangszerelésével és a tervek szerint az 1939—40. évadban kellett volna elkészülni Brüsszelben a francia alászövegezésnek és még abban az évben ugyanott lett volna a bemutató is. A háboru kitörése felborította ezeket a terveket. Igy a bemutatóra most kerülhet csak sor. Az alászövegezés nehéz munkáját Lányi Viktor végzi, az Operaházban Tóth Aladár igazgató, Oláh Gusztáv a díszletek tervezője és Nádasdy Kálmán főrendező nagy szeretettel készitik elő az operát, amelyet magam tanitok be és vezénylek.

*

Várady nyilatkozatához csupán annyit kivánunk hozzáfűzni, hogy érdeklődéssel várjuk operájának szegedi premierjét is.

*

A szegedi képzőművészeket is bekapcsolják a tájszinházba

A Szegedi Nemzeti Szinház igazgatósága elhatározta, hogy tájszinházába a szegedi képzőművészeket is bekapcsolja. A szinház minden falusi és tanyai előadására elvisznek egy-egy szegedi képzőművészt, aki az előadások alatt rajzokat készit a közönségről. A képeket a szinház összegyüjti és részben az ujságokban helyezi el. Az algyői előadásra a szinház Vinkler László festőművészt hivta meg.

Szakszervezeti

összvezetőségi-, üzemi bizottsági- és bizalmi

együttes ülés szeptember 10-én délután 5 órakor a Szakszervezeti székházban. Pontos megjelenést kérünk. Szakmaközi Titkárság.